det andet store Parti. Vistnok har man ikke Ytringer fra ham om denne Sag fra en saa ny Tid; men de, der kjendes, have dog Krav paa at tages vel i Betragtning, især da man véd, at Gladstone i de senere Aar er bleven langt mere frisindet end før, langt villigere til mere indgribende Ændringer i Stats- og Samfundsforhold end tidligere, og at han er den af Englands Statsmænd, som først og stærkest har hævdet, at Retfærdighed bør være Rettesnoren i det offentlige Liv.

Det var i Samlingen 1871, at *Jakob Bright* indbragte Forslaget om Valgret for Kvinder og støttede det med Henvisning til den Iagttagelse, man kunde gjøre, at hver Gang en ny Klasse Vælgere var kommen inden for den politiske Skranke, kunde en tydelig Paavirkning deraf spores i Lovgivningen for denne Klasses særlige Forhold: Kvinderne havde derfor al Grund til at vente, at Lovgivningen ogsaa for deres Vedkommende vilde blive retfærdigere, naar de først var blevne Vælgere. Under Forhandlingen herom, i hvilken der fra begge Sider af Underhuset optraadte baade stærke Modstandere og varme Talsmænd, tog ogsaa *Gladstone* som daværende Førsteminister Ordet; men han erklærede udtrykkelig, at Regeringen ikke vilde tage Parti i Sagen, for at Stemmegivningen kunde blive aldeles fri for ethvert politisk Hensyn, og han udtalte sig helt igjennem meget varsomt, fordi han ikke selv var klar over Spørgsmaalet. Han vilde derfor heller ikke stemme for Lovforslagets anden Læsning, fordi dette betegnede en Billigelse af Grundtanken; men han tilføjede, at saa vidt han kunde skjønne, var der langt mere Grund til at ændre Lovgivningen, altsaa til at give Kvinder Valgret, end Modstanderne var villige til at indrømme. Den Indvending, man havde gjort, at det ikke gik an at drage Kvinder ind i Valgkampene og deres Voldsomheder, vilde jo falde bort, saa snart man indførte hemmelig Afstemning (hvilket skete næste Aar). Ogsaa hentydede han til den Mulighed, at man — ligesom i Italien — kunde lade de Kvinder, der opfyldte Vilkaarene for Valgret, stemme ved en mandlig Fuldmægtig, en Ven eller Slægtning, som de dertil udvalgte. Derimod udtalte han sin Tvivl, om det var rigtigt, som Forslaget gjorde, at udelukke de gifte Kvinder.

Over for en af de foregaaende Talere, som stærkt havde angrebet Forslaget, udtalte *Gladstone*, at han havde gjort sig skyldig i en Vildfarelse, som var meget almindelig i Husets